

v rozhodnutí č. 10259, že střelci na dole nepodléhají pensijnímu pojištění, a dovolací soud nemá důvodu, by se od této zásady v souzené věci odchýlil, neboť z činnosti žalobcovy na dole jest usuzovati, že žalobce v těchto směnách nekonal ani duševní práce, ani pravidelnou dozorčí službu a že neměl podřízené dělníky. Lze připustiti, že žalobcovy práce vyžadovaly značné a bedlivé pozornosti, avšak tato okolnost nequalifikuje ještě práci tu jako práci převážně duševní, neboť i dělníci pracující na dole se neobejdou bez zvláštní pozornosti, jejíž míra jest podmíněna povahou příslušných prací důlních. Ani větší stupeň obratnosti a zkušenosti, k nimž odkazuje dovolatel, nedává sám o sobě činnosti ráz práce převážně duševní, neboť tyto okolnosti mohou býti předpokladem pro roztrídění pracujících co do stupně kvalifikace, avšak nikoli předpokladem pro rozlišení práce v podstatě převážně manuální od práce převážně duševní. Pokud jde o žalobcovy úkony v nočních směnách bylo zjištěno, že žalobce asi každý třetí až pátý týden byl přidělen noční službě jako střelec a konával jako takový — ovšem jen v obmezenější míře — tytéž práce jako v ranních a denních směnách. Dále musil žalobce, ježto k noční směně nebyl přidělen zvláštní dozorčí orgán, učiniti zápisky do různých seznamů, avšak tyto písemné práce byly jednoduché, mechanické, záležející v podstatě v hodnocení určitých poznatků získaných prostými smysly, nikoli podle vlastních myšlenkových úsudků a v napsání určitých žalobci sdělených dat. Nelze tudíž ani tyto práce pokládati za práce duševní, nehledí-li se ani k tomu, že vyžadovaly doby jen asi jedné hodiny, takže manuální úkony střelecké, konané za osmihodinové směny, zřejmě převyšovaly. Žalobce za doby noční směny nevykonával ani vlastní dozorčí činnost, neboť podle zjištění nižších soudů vyřídil v podstatě jen členům směny příkazy, důlním ke konci denní směny mu sdělené a měl se příležitostně přesvědčiti, zda se pracující řídí těmito příkazy, takže nelze o tom mluvit, že žalobcova činnost směřovala k tomu, že přímo dozíral na jiné pracující osoby a že vlastními příkazy podle osobního úsudku působil, aby dělníci práce jim svěřené vykonávali řádně a účelně.

Čís. 14860.

K § 1016 obč. zák.

Kdo se neprávem vydával za zmocněnce jiného, ručí podle předpisů občanského zákona o náhradě škody, jest-li poškozenému nedostatek zmocnění při ujednání smlouvy ani nebyl znám, ani při obvyčejné pozornosti nemohl býti nápadný.

(Rozh. ze dne 10. ledna 1936, Rv II 108/34.)

Srovnej sb. n. s. čís. 12369.

Podle tvrzení žaloby objednal žalovaný objednacím listem ze dne 18. listopadu 1931 u žalujícího přístroj na jemné broušení a dluhuje za tento dle účtu ze dne 16. února 1932 zažalovanou částku. Proti žalobě

namítl žalovaný, že jest jen zaměstnán v dílně svého otce, že však není oprávněn zastupovati ho v obchodě; zaměstnanec žalující firmy asi před jedním rokem nabízel otci jeho ke koupi přístroj na jemné broušení, že však tento přístroj nechtěl koupiti, neboť se obával, že postavením tohoto stroje stane se jeho podnik povinným k úrazovému pojištění. Také později otec žalovaného z téhož důvodu odepřel opětně stroj koupiti. Dne 18. listopadu 1931 zástupce žalující vyjednával v nepřítomnosti otce žalovaného se žalovaným, jenž konečně prohlásil, že stroj koupí pod tou podmínkou, bude-li otázka úrazového pojištění řešena ve prospěch firmy otcovy, pro niž stroj měl býti koupen. Jelikož později bylo zjištěno, že by pro podnik nastala povinnost úrazového pojištění, nebyla splněna uvedená podmínka a nedošlo k uzavření smlouvy ani vůči žalovanému a ani vůči firmě otcově, kterou žalovaný nemohl zastupovati. N i ž š í s o u d y žalobu zamítly, p r v ý s o u d z těchto důvodů: Žalující opřela svůj nárok o ručení žalovaného, z jeho činnosti jako »falsus procurator«, a žádala z toho důvodu o náhradu škody a sice o plné zadostiučinění, tedy o plnění smlouvy. Není o tom pochyby, že »falsus procurator« jest povinen nahraditi škodu protistraně způsobenou, zavini-li tuto škodu. Poněvadž v souzeném případě je žalováno o plnění smlouvy, tedy o plné zadostiučinění, jest zkoumati, zdali žalovaný dopustil se takového zavinění, které by odůvodnilo nárok na plné zadostiučinění. Nárok na plné zadostiučinění má poškozený jen v případě škody způsobené ze zlého úmyslu nebo z nápadné nedbalosti (§ 1324 obč. zák.). Aby v daném případě mohlo býti posouzeno, zdali jde o zlý úmysl nebo nápadnou nedbalost, jest přihlížeti k pojmu »zlého úmyslu«, po případě »nápadné nedbalosti«. »Zlý úmysl« jest tu jen tehdy, když dotyčná osoba měla »vůli ke zlu směřující, k bezprávnému výsledku čelící«, po případě »když bezprávné jednání bylo chtěno, ač jednající byl si vědom jeho bezprávnosti«. O »hrubé nedbalosti« lze mluvit, když dotyčná osoba »nezachovává vůbec žádné, ani té nejobčejnější píle a pozornosti«. Že v daném případě na straně žalovaného nebyl dán »zlý úmysl«, to znamená, že nelze tvrditi, že by žalovaný byl chtěl bezprávný výsledek (zlo), o tom nemůže býti žádné pochybnosti a nevychází též takový úmysl z průvodního řízení. Jest proto ještě zkoumati, zdali na straně žalovaného není dána »nápadná nedbalost«. Soud má za to, že ani taková v daném případě není dána. Žalovaný netvrdil žádným slovem vůči zástupci žalující, že by byl oprávněn jednati za svého otce Karla H-e, jenž první vyjednával s T-em, po případě za firmu Karel H. a nemohla okolnost, že se pustil do jednání, odůvodniti domněnku, že by byl oprávněn jednati za firmu Karel H., po případě svého otce Karla H-e. O nápadné nedbalosti dá se sice mluvit, nikoliv však na straně žalovaného, nýbrž na straně agenta T-a, jenž vyjednával se žalovaným, aniž by se byl zajímal o to, zdali a v jakém směru jest žalovaný oprávněn jednati za svého otce. Jednání Augusta T-a dělá dojem, jako by bylo šlo jemu jen o provisi, to jest o to, za každou cenu obchod uzavříti a to eventuálně, jelikož to nešlo se starým H-em, s mladým H-em, to jest se žalovaným, aniž by se byl dále o to staral, zdali tento vůbec jest oprávněn jménem svého otce takové obchody uzavírat.

Otázkou, zda, po případě v jakém rozsahu jest na straně žalovaného dána nedbalost, se soud v tomto sporu dále nezabýval, neboť se v tomto sporu jedná jen o plnění smlouvy, tedy o plné zadostiučinění, které předpokládá kvalifikovanou nedbalost, tedy nápadnou nedbalost, jež u žalovaného nebyla prokázána.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Odvolací soud stejně jako první soud zabýval se pouze otázkou, zda žalovaný jednal ze zlého úmyslu nebo z nápadné nedbalosti, což by žalobkyně, požadující plné zadostiučinění dle § 1324 obč. zák., musila prokázati. Ježto pak dle názoru nižších soudů důkaz ten se nezdařil, byla žaloba zamítnuta, aniž by se soudy zabývaly otázkou, zda a pokud žalobkyni přísluší nárok na vlastní odškodnění. Byla-li požadována náhrada škody, byť i ve výši plného zadostiučinění, jest v tom obsažen i požadavek menší náhrady v případě, že prokázán bude jen menší stupeň zavinění. Soudy proto nebyly oprávněny zamítnouti žalobní žádost úplně z jediného důvodu, že nebyly prokázány ani zlý úmysl ani nápadná nedbalost. Než otázka tato v souzeném případě může zůstatí stranou, ježto zamítnutí žalobní žádosti bylo z jiného důvodu oprávněno. Nižší soudy správně posuzovaly ručení toho, kdo se neprávem vydával za zmocněnce jiného (*falsus procurator*), s hlediska předpisů o náhradě škody, ježto občanský zákoník nemá jinak ustanovení o ručení tom oproti třetí osobě. Z povahy takového nároku plyne, že přísluší toliko bezelstnému třetímu, jemuž nedostatek zmocnění při ujednání smlouvy ani nebyl znám, ani při obyčejné pozornosti nemohl býti nápadný. Bezelstnost třetího jest vyloučena již tehdy, když se třetí osoba ~~A~~ pomínutím pozornosti v obchodech obvyklé spokojila pouhým předstíráním plné moci stran toho, kdo smlouvu jménem jiného ujednal (srov. rozh. č. 12369 Sb. n. s.). Žalobkyně sama v dovolání připustila, že její zástupce T. napřed opětně vyjednával s otcem žalovaného Karlem H. o dodání stroje, že ten však koupí vždy odmítal z obavy, že by tím jeho podnik uznán byl povinným k úrazovému pojištění. Sama však připouští, že žalovaný přes to hned při prvním jednání s T. zakoupil stroj jménem svého otce bez jakékoliv výhrady. Z toho právem nižší soudy usoudily, že o nápadné nedbalosti lze mluvit na straně agenta T., jenž jednal se žalovaným, aniž by se zajímal o to, zda žalovaný jest oprávněn ujednati obchod bez oné podmínky, na kterou Karel H. dosud stále kladl důraz. Dovolatelka nejsouc bezelstnou, nemůže se na žalovaném jako na neoprávněném zmocněnci (*falsus procurator*) domáhati náhrady škody.

Čís. 14861.

Úpadce není oprávněn k rekursu proti usnesení konkursního komisaře týkajícímu se odhadu věcí patřících do konkursní podstaty.

(Rozh. ze dne 11. ledna 1936, R I 1338/35.)